

Direktor Gregor Klančnik:

Akcija gospodarske reforme v naši železarni

Gospodarska reforma je za našo delovno skupnost tako pomembna, da smo izdali naš list pred običajnim rokom.

Medtem je o akciji gospodarske reforme že razpravljal delavski svet podjetja. O zasedanju bomo poročali v septembrski številki.

Uredništvo

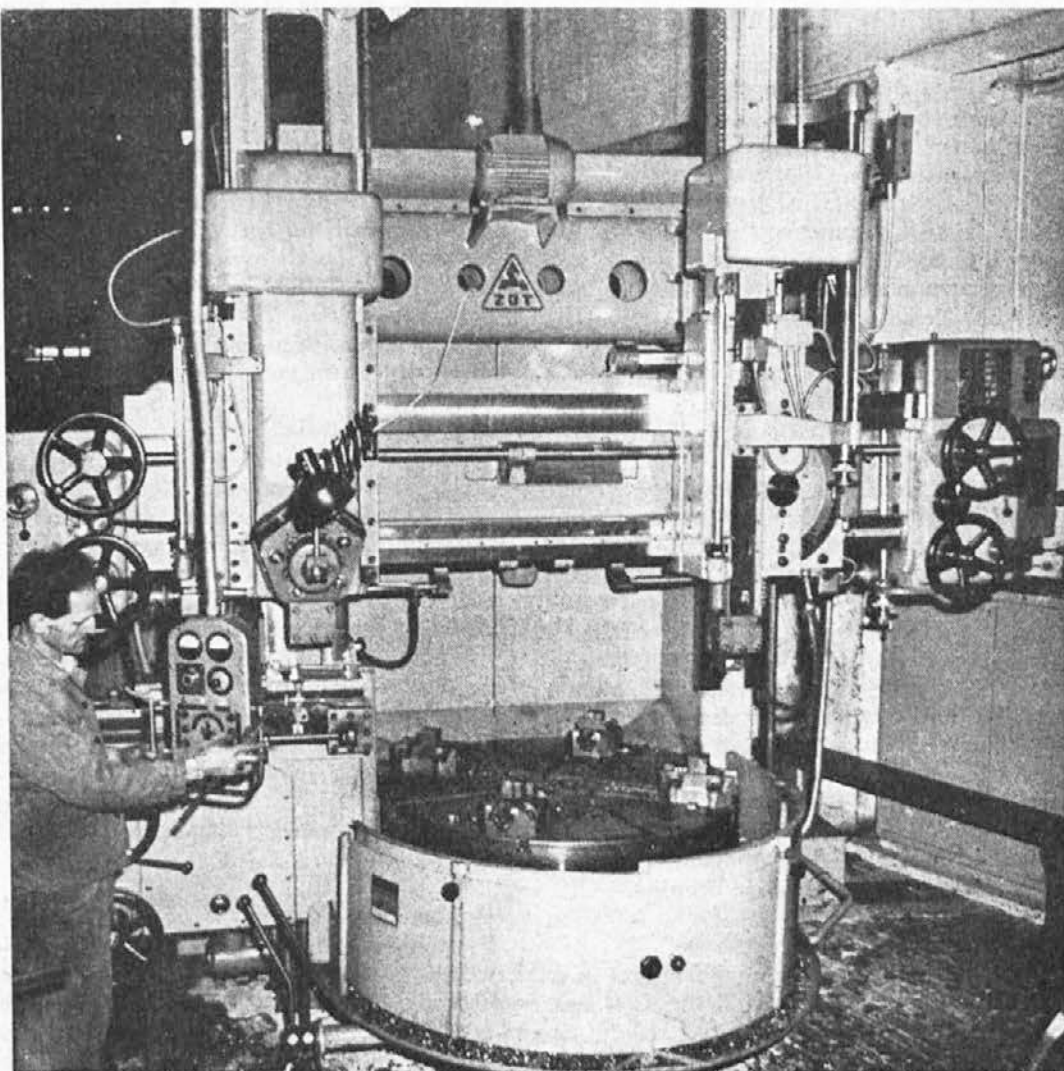
Delavski svet podjetja je potem, ko je 26. julija stopila v veljavo zakonodaja gospodarske reforme, na svojem zasedanju 30. julija sprejel sklepe, da se morajo do 15. avgusta izvršiti priprave in izoblikovati predlogi, s pomočjo katerih naj bi se v naši železarni dosegel prehod na intenzivno proizvodno dejavnost. V ponedeljek, 16. t. m., so se sestali predstavniki ZK, sindikata, delavske samouprave in strokovno vodstvenega osebja, ki so dokončno izoblikovali predloge in sprejeli enotna stališča do predlogov finančnega plana podjetja, plana eksterne in interne realizacije obračunskih enot, plana oblikovanja in delitve dohodka in osebnih dohodkov, predloga sistema notranje delitve osebnega dohodka in predlogov pravilnikov o delitvi dohodka ter delitvi osebnih dohodkov. Vsi ti predlogi predstavljajo kompleksno celino — smer prizadevanja, pri katerem bodo morali sodelovati vsi zaposleni, za doseg konkurenčnosti in stabilnosti naše delovne organizacije v novih pogojih gospodarstva. Predlogi predstavljajo akcijski program, ki nam mora dati ekonomičnejši tehnološki postopek, boljše poslovanje in kot rezultat teh komponent višji osebni dohodek in višja sredstva za razvoj tovarne in kraja. Osnova predvidene poslovne dejavnosti, na kateri slonijo vsi ostali predlogi, je predlog finančnega plana. V njem je izražen akcijski program za povečanje proizvodnje, varčevanje s surovinami, pomožnim materialom in energijo, za popolnejše izkoriščanje delovnega časa, program povečanja produktivnosti dela in izboljšanja ekonomičnosti poslovanja.

PREDLOG FINANČNEGA PLANA

za 5-mesečno obdobje od avgusta do decembra 1965, je sestavljen na podlagi novih cen vloženega materiala, uslug in energije. Pri skupnem dohodku, ki je v glavnem istoveten z našo realizacijo, pa so upoštevane nove prodajne cene naših izdelkov. Pri potrošnji ta predlog predvideva varčevanje s povečanjem izplena in splošnim zniževanjem poslovnih stroškov, zato predvsem v tem delu izraža celoten akcijski program. Po tem predlogu bo skupni dohodek — realizacija znašala 11.900 milijonov din, skupni poslovni stroški bodo znašali 8.300 milijonov din in iz tega rezultira dohodek 3.600 milijonov din. Ker dohodek

ni več obremenjen s prispevkom, je čisti dohodek enak dohodku.

Iz tega zasnovanega finančnega plana bi sledilo, da bo naša železarna po spremenjenih odnosih prodajnih cen lahko uspešno poslovala. Res je, da so znižane družbene dajatve z znižanjem obrestne mere na poslovni sklad, odpravo davka na promet ter prispevka iz dohodka, upoštevati pa je treba, da nam to prinese le 177 milijonov din. Predloženi plan predvideva povečanje dohodka predvsem z znatnim izboljšanjem delovne in tehnološke discipline. Pod predpostavko, da bi v tekočih petih mesecih potrošnja bila na višini prvih sedmih mesecev, bi proizvodni stroški bili 350 milijonov din višji ter bi s tem dohodek znašal le 3.250 milijonov din, skladno s tem pa bi se znižal tudi global osebni dohodek. Ob tem pa je treba še upoštevati, da ta finančni plan predvideva povečanje povprečne mesečne realizacije proti I. polletju letoš-

Novi karusel v mehanični

Foto: R. Gradišnik

IZ VSEBINE

Sprememba cen — Pogovor s svetovnim prvakom — Sodelavci, izkoristite priložnost — Slovarček tujk — Ali znamo slovensko — Še enkrat o volitvah — Za dobro voljo

njega leta za 9,5 % ter s tem relativno znižuje fiksne stroške, kar pomeni dodaten prihranek za okrog 90 milijonov din. Osnutek finančnega plana na podlagi predvidene boljše gospodarnosti dela v zadnjih petih mesecih letošnjega leta torej predvideva povečanje dohodka za okrog 440 milijonov din ali za 14 %. Pri tem so zajeti vsi obrati in obračunske enote, največji del prihrankov pa se, logično zaradi velike potrošnje, predvideva v topilnici. Predlog finančnega plana zajema torej naše notranje rezerve in nam daje zahtevno nalogo znižanja proizvodnih stroškov kot pogoj za izboljšanje osebnih dohodkov.

Prihranek se predvideva pri sledečih vrstah stroškov:

a) Surovine in material

Znižanje potrošnje vložka, to je surovin, je možno predvsem z izboljšanjem izplena. Iz spodnjega pregleda so razvidni izpleni, ki so jih dosegli posamezni proizvodni obrati v I. polletju letošnjega leta, zraven pa navedeni normativi izplenov, kot jih predvideva ta finančni plan in ki bi morali biti najmanjša obveza obračunskih enot.

	Plan I.—VI. 1965	Plan VIII.—XII. 1965
— topilnica	91,4	92,0
— valjarna		
gredice	85,2	86,0
pal. jekla	90,8	92,0
— livarna	52,0	52,5
— kovačnica	60,5	62,0
— vzmetarna	94,0	95,0
— jeklovlek	91,8	94,0
— mehanska obdel.	60,0	62,0

Za doseg takih izplenov je nujno povečati varčevanje z materialom ter z znižanjem izmečka izboljšati kvaliteto proizvodnje. Skoraj celotna potrošnja nabavljenih surovin in materiala je vložek topilnice. Po predvidevanju finančnega plana bi morala potrošnja tega materiala pasti za 3 %, kar bi zaokroženo dalo prihranek 100 milijonov din. To pa seveda ne more biti samo naloga topilnice, temveč tudi vseh drugih proizvodnih obratov, ki morajo obvezno doseči vsaj predvideni izplen.

b) Pomožni material

V tej postavki so zapopadeni nekovinski vložek topilnice, elektrode, kokile, odlivni ognjevzdržni material, pomožni material livarne in ostalih obratov, valji, ležaji, orodje itd. Ako bi se potrošnja tega materiala v sledečih petih mesecih gibala v istem obsegu kot v I. polletju, bi stroški znašali 877 milijonov din; finančni plan s predvidenimi 827 milijoni din predvideva varčevanje s tem materialom in prihranek za okrog 50 milijonov din, kar da 6 % znižanje potrošnje. Tak prihranek je utemeljen za glavni del materialov — apno, elektrode, kokile itd. — z realnejšimi normativi, za ostale materiale pa je ocenjen.

c) Nabavljena energija

Nabavljena elektro energija se pri nas troši 68 % kot metalurški tok ter 32 % kot industrijski tok. Metalurški tok trošimo za elektro talilniške in ogrevalne peči v topilnici, kalilnici in vzmetarni, industrijski tok pa se uporablja za pogone. Od metalurške-

ga toka ga uporabljamo 89 % za topljenje in proizvodnjo surovega jekla.

Iz spodnjega pregleda se vidi potrošnja elektro energije na tono proizvedenega surovega jekla v posameznih talilniških pečeh, dosežena v I. polletju letošnjega leta, ter predvidena potrošnja po uvedbi reforme.

	Sedanja potrošnja	plan
5 t peč	ca. 840 kWh/t	825 kWh/t
10 t peč	ca. 790 kWh/t	785 kWh/t
25 t peč	ca. 780 kWh/t	765 kWh/t
VF peči	ca. 805 kWh/t	800 kWh/t

Prihranek v zadnjih petih mesecih letošnjega leta bi po gornji predpostavki pri el. talilniških pečeh znašal okrog 300.000 kWh, kar je 3,2 milijona din. Prihranek pa se pri elektro energiji predvideva tudi na pogonih, in sicer za 5 %, kar bi dalo dodatnih 6,8 milijona din in bi s tem pri povečanju dohodka na varčevanje z elektro energijo pridobili 10 milijonov din. Ta obveza je vsekakor minimalna. Zaradi slabega izkoriščanja delovnega časa je poraba jalove energije relativno visoka. Spomnimo se samo na ukrepe, ki smo jih uvedli doma, pa bomo sigurno prišli do zaključka, da bi prihranek pri elektro energiji v tovarni lahko bil znatno višji.

č) Gorivo

Pri teh vrstah stroškov je zajeta potrošnja premoga in tekočih goriv. Glavni del potrošnje je v generatorjih in kotlih. Akcija varčevanja bi morala zajeti zmanjšanje gorljive substance v pepelu. Ta je 1964. leta znašala 21 %, v I. polletju letos je bil dosežen boljši rezultat, znašala pa je še vedno 14 %, kar je iznad normale. Osnutek finančnega plana predvideva gorljivost substance v pepelu na normalni višini 10 %. Poleg tega prihranka pa morajo tudi obrati uvesti varčevanje pri potrošnji generatorskega plina in drugih goriv. To je možno z izboljšanjem zgorevanja, izboljšanjem uporabe delovnega časa in znižanjem slepega kurjenja. Plan za goriva v celoti predvideva 5 % znižanje stroškov, kar bi v 5-mesečnem obdobju dalo prihranek okrog 30 milijonov dinarjev.

d) Ostali material

Med ostalimi materiali — drug material — so zajeti pisarniški material, čistilna sredstva, zaščitna sredstva, orodja in rezervni deli, material za popravila in vzdrževanje, laboratorijski materiali itd. Za obseg proizvodnje, obračunane po novih cenah na 11.900 milijonov din, bi na podlagi dosedanjega trošenja izdelek za te materiale znašal 1.446 milij. din. Če predvidevamo le 6 % varčevanje, kot to odreja osnutek plana, v dohodku pridobimo dodatnih 90 milij. din. S podrobnimi nalogi bo potrebno predpisati varčevanje za posamezne materiale ter odrediti zaposlene, ki bodo za to odgovarjali.

e) Razni stroški

Pri tem so predvsem zajeti stroški vzdrževanja, remontu peči ter osvajanje nove proizvodnje. Največji možni prihranek je v ognjevzdržnem materialu. Direktor APS je izdelal analizo, ki je pokazala, da bi ob večji gospodarnosti v letošnjem letu lahko prihranili 100 milij. din. Pod pogojem, da

v celoti rešimo v elaboratu navedeno zahtevo, lahko proti trošenju v I. polletju v sledečih mesecih, kot predvideva osnutek finančnega plana, prihranimo najmanj 42 milij. din. Če tem priključimo še stroške pri rednem vzdrževanju s predvidenim prihrankom 28 milij. din, pridobimo dodatnih 70 milij. din v našem dohodku.

f) Fiksni stroški

Fiksni stroški so tisti poslovni stroški, ki se s povečanjem obsega poslovanja ne menjajo. Med njimi so obresti od poslovnega sklada, vkalkulirano investicijsko vzdrževanje, amortizacija, zavarovalne premije, obresti od najetih kreditov, vodni prispevek, prispevki za članarine itd. Ti v celoti predstavljajo okrog eno milijardo din stroškov. Če z boljšim izkoriščanjem kapacitet za 9,5 %, kot predvideva plan, povečamo povprečno mesečno realizacijo, fiksni stroški pa se pri tem ne menjajo, nam ti v strukturi padejo od 11,5 na 10,5 odst. in dajo dodaten prihranek okrog 90 milij. din.

V osnutku finančnega plana se torej predvideva s povečanjem obsega proizvodnje, izboljšanjem tehnološkega postopka in kvalitete izdelkov, povečanjem izplena ter znižanjem potrošnje materiala in energije ter z varčevanjem pri ostali potrošnji zajetje dela obstoječih notranjih rezerv. Ta bi morala biti minimum naših obvez, obračunske enote pa bodo morale ob obravnavanju reforme odkriti novo možnost in z dodatnimi obvezami prispevati povečani delež v obseg našega dohodka.

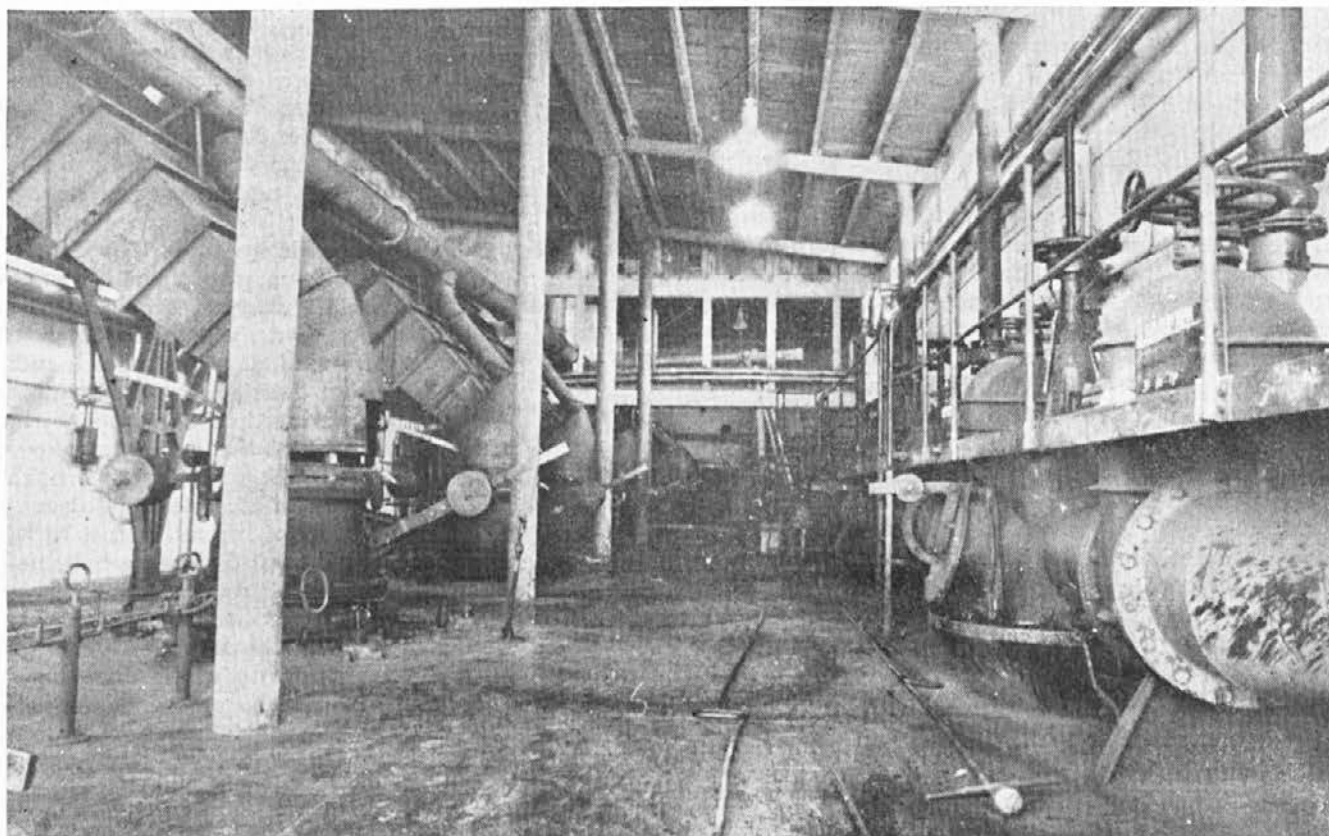
Vsi obratovodje so že zadolženi, da do 1. 9. izdelajo nove normative potrošnje. Pri tem morajo upoštevati dosežke izven naših meja in samoiniciativno ob sodelovanju ostalih predvideti take normative, ki bodo naši železarni tudi po gospodarski reformi omogočili konkurenčnost na domačih in inozemskih tržiščih.

DELITEV PREDVIDENEGA DOHODKA

Osnutek finančnega plana predvideva, da se dohodek tekočih petih mesecev, predviden v višini 3,6 milijarde din, razdeli za global osebne dohodka 2.015.322.000 din, ostanek pa: za rezervni sklad podjetja 62.500.000 din, za skupni rezervni sklad 76.109.000 din ter za sklade podjetja 1.446.069.000 din. Neto osebni dohodki po gornji razdelitvi znašajo 1.264 milij. din. Predvideni global osebni dohodki pomeni, da se bodo neto osebni dohodki pod predpostavko, da bomo v tekočih petih mesecih imeli povprečno zaposlenih 3200 ljudi (kar je 17 iznad dosedanjega povprečja), dvignili od 60.500 din v I. polletju na 79.000 dinarjev mesečno na zaposlenega, to je za 30 %.

Vprašanje se postavlja, ali je tak delež osebnih dohodkov v dohodku pravilno odrejen. Predstavniki delovne skupnosti so po vsestranski presoji izrazili mišljenje, da je s tako delitvijo pravilno oblikovana naša poslovna politika.

Z našim delom moramo zbrati toliko sredstev, da bodo pokrite že sprejete obveznosti za anuitete poslovnega sklada, za osnovna in obratna sredstva kakor tudi za anuitete družbene ravni. Zbrati moramo tudi lastna sredstva za povečanje poslovnega sklada, namenjenega predvsem za obratna

Energetska baza
železarne — plin-
ski generatorji

sredstva in za modernizacijo proizvodnih naprav. Dalje smo dolžni zagotoviti tudi sredstva za sklad skupne porabe — na eni strani za neinvesticijsko dejavnost, vzgojo itd., na drugi strani pa za naložbe v objekte družbene ravni. Pri tem niso važna samo stanovanja. Naša delovna skupnost s svojimi družinskimi člani tvori večji del prebivalstva spodnje Mežiške doline, zato so z njo zvezani tudi stroški prosvete, zdravstva, kulture in športa. Z reformo gospodarstva so se znatno znižale družbene dajatve vsem družbeno samoupravnim organom, pa tudi naši občini. Da bi se rešilo šolstvo, je bila občina z našim pristankom v začetku leta primorana povečati proračunski prispevek od 17,5 na 19 %. Z obveznim znižanjem proračunskega prispevka na 12,5 %, kar uvaja reforma, odpadejo izdatki, ki smo jih do sedaj v naši občini uvedli za šolski sklad; ti pa se prenesejo v naše neto osebne dohodke. Za gradnjo šolstva bo treba zbrati druga sredstva, ki jih bomo morali prispevati šolskemu skladu. Nihče med nami se ne bo smel strinjati z ustavitvijo gradnje osnovne šole na Ravnah. To pa lahko preprečimo s pomočjo sklada skupne porabe le sami.

Povečanje osebnih dohodkov je po predlogu finančnega plana torej v glavnem pogojeno z boljšim delom. Od predvidenega povprečnega 30 % povečanja neto osebnih dohodkov, ki naj bi ga v tekočih petih mesecih dosegli, gre 13 % na račun zmanjšanja dajatev iz osebnih dohodkov, 10 % na konto povečane produktivnosti dela ter 7 % na konto znižanja proizvodnih stroškov.

Planirano napredovanje osebnih dohodkov, ki je pogojeno z višjo proizvodnjo in boljšim gospodarjenjem, pa ni še meja možnih dosežkov. Že iz razlage finančnega plana se vidi, da je dohodek s še večjim varčevanjem možno dodatno povečati. Iz osnutka pravilnika o delitvi dohodka sledi, da se nadplanski dohodek deli v višini 80 odstotkov za bruto osebne dohodke ter le

20 % za sklade. S tem instrumentom je podana velika stimulacija za večje varčevanje in s tem za povečanje dohodka, saj se stopnja za globale neto osebne dohodkov v dohodku poveča od 33,6 na 50 %, kar pomeni, da bi nam 100 milij. din nadplanskega dohodka dalo 50 milij. din neto osebnih dohodkov ali pod predpostavko 3200 zaposlenih mesečno povečanje za več kot 3.100 din, to je za okrog 4 %.

Po osnutku finančnega plana se bodo osebni dohodki proti povprečju 1964. leta, ko so znašali 53.400 din, dvignili za blizu 50 %, kar se smatra, da kompenzira podražitev življenjskih stroškov in daje možnost dodatne rasti življenjske ravni.

PREDLOG PLANA SKUPNE REALIZACIJE IN OSEBNIH DOHODKOV

Iz spodnje tabele je razviden predlog plana skupne realizacije in pripadajočega povprečnega osebnega dohodka na zaposlene po obratih. Predlog je izdelan po planu skupne proizvodnje, izraženem s tonažo, ki so ga obračunske enote že sprejele, in ob upoštevanju asortimenta ter novih cen naših izdelkov. Ob interni realizaciji 11.950 milij. din se pojavi 14.367 milij. din notranjega prometa, kar da za celo podjetje 26.317 milij. din skupne realizacije. Na podlagi osnutka finančnega plana se za celo podjetje predvideva 1.264 milij. din neto osebnih dohodkov. Ta sredstva so razdeljena po obračunskih enotah na podlagi planiranega števila ljudi ter težine in zahtevnosti dela. Posamezne obračunske enote morajo po tem predlogu doseči sledečo skupno proizvodnjo, ob predvideni zaposlitvi pa naj bi dosegle povprečja osebnih dohodkov, ki jih kaže tabela.

V smislu pravilnika o delitvi osebnega dohodka se mesečni globali posameznih obračunskih enot lahko povečujejo s prekoračevanjem skupne realizacije, in sicer z 0,4 % za vsak odstotek prekoračitve. Že z doseganjem proizvodnje je torej možno po-

Oračunska enota	Skupna realizacija v milijardah	Povprečno število zaposlenih	Povprečni OD na sodelavca
Topilnica	6.314.000	240	85.900
Livarna	2.213.500	486	81.500
Valjarna	4.850.065	300	79.200
Kovačnica	4.175.890	244	85.400
Termična obdel.	360.000	64	82.600
Mehanska obdel.	3.931.986	612	74.400
Vzmetarna	787.480	66	75.200
Jeklovlek	710.600	38	69.500
Energ. obrati	1.390.000	103	81.500
Strojni remont	323.000	186	83.800
Elektro remont	98.500	103	82.600
Gradbeni remont	59.000	68	73.900
Promet	178.000	110	75.200
OTKR	250.000	200	77.100
Uprava	675.000	380	74.600
PODJETJE	26.317.021	3.200	79.000

večevati globale in povprečne osebne dohodke v obračunskih enotah, predvsem pa bo na podlagi sistema delitve dohodka to možno s povečanjem dohodka. Za sedaj na žalost še ni možno precizno planirati dohodka za posamezne obračunske enote, zato je tega možno zasledovati le za podjetje kot celino. To pa ne sme pomeniti, da si v vseh obratih ne bi prizadevali za znižanje proizvodnih stroškov. V teku je izdelava planskih cen v novih pogojih, ki naj bi po uvedbi od 1. 1. 1966 omogočile stalno objektivno zasledovanje doseganja dohodka v posameznih obračunskih enotah; za sedaj pa se bo zasledovalo gibanje proizvodnih stroškov v primerjavi z v finančnem planu predvidenimi normativi.

Ko obravnavamo povprečne osebne dohodke, dostikrat naletimo na pripombe, da se ti v našem podjetju nepravilno prikazujejo. Predvsem je tu po sredi pripomba na tisti del izdatkov iz neto globalov, ki ni vključen v mesečni obračun neto osebnih

dohodkov. Ti izdatki so v I. polletju letošnjega leta znašali 23,7 milij. din ali 2,05 %. Za tekočih 5 mesecev predvidevamo znižanje odstotka na 1,3, kar da teh izdatkov 16,3 milij. din. S tem bi znašal global osebnih dohodkov za mesečna izplačila 1.247,7 milij. din. Pri obračunavanju povprečnih osebnih dohodkov pa moramo upoštevati, da ne zanemarjamo samo dela neto osebnih dohodkov, ki ni v mesečnih izplačilih, temveč da zanemarjamo tudi izplačila, ki se vršijo na konto drugih sredstev. Pri tem mislimo na bolnike, ki jih imamo okrog 150 mesečno. Za pravičen obračun povprečja, planiranega za tekočih 5 mesecev, moramo torej upoštevati ne 3200, temveč 3050 ljudi, med katere se v resnici razdeli global osebnih dohodkov. S tem dobimo pravo predvideno povprečje čistih izplačil, ki naj bi znašala okrog 82.000 din mesečno.

Obračunske enote so dolžne, da predlog skupne realizacije obdelajo in na podlagi lastnih analiz najdejo možnost za doseganje in preseganje tega plana.

Poseben problem, od katerega je odvisno izvrševanje vseh nalog, je notranja delitev globalov osebnih dohodkov.

PRAVILNIK O DELITVI DOHODKA IN OSEBNEGA DOHODKA

Delitev dohodka in delitev osebnega dohodka je obdelana v predlogih novih pravilnikov — pravilnika o delitvi dohodka in pravilnika o delitvi osebnega dohodka.

Pravilnik o delitvi dohodka naj zamenja dosežani pravilnik o delitvi čistega dohodka. Termin čistega dohodka namreč ni več potreben, ker je ta potem, ko so bile odpravljene vse dajatve iz dohodka, enak dohodku. Predlog pravilnika o delitvi dohodka predvideva način ugotavljanja in merila za delitev ustvarjenega dohodka, in to za celo podjetje in za posamezne obračunske enote. Predlog predvideva delež iz dohodka, ki ga morajo dobiti posamezne obračunske enote ter končno global, ki ga iz tega deleža lahko oblikujejo za osebne dohodke. Pravilnik o delitvi dohodka pa že zajema tudi načela notranje delitve osebnih dohodkov ter potrjuje pri nas že vpeljani sistem.

Predlog pravilnika o delitvi osebnih dohodkov upošteva vse že vpeljene spremembe in uvaža novitete ter zajema detajlne določbe iz področja notranje delitve globalov osebnega dohodka. Ta bazira na že uveljavljenem sistemu enot, vrednotenja enot, zajemanja vzpodbudnih elementov za neposredne proizvajalce in strokovno vodstveni kader, priznanje za stalnost v delovni skupnosti in končno način delitve ostanika globalov osebnih dohodkov. Pravilnik ob upoštevanju doseženih poslovnih uspehov podjetja in posameznih obračunskih enot predvideva usklajevanje notranjih razmerij povprečnih osebnih dohodkov. Delitev globala osebnih dohodkov je zaradi sistema enot pri nas novim pogojem relativno lahko prilagoditi. Pravilnik predvideva povečanje vrednosti enot za znižani prispevek iz OD v višini 13 %, ostalo povišanje pa bazira na povečanju produktivnosti dela in večji gospodarnosti poslovanja. Ker je vrednost enote v I. polletju znašala povprečno 117,4 din se ta ob isti produktivnosti dela z zmanjšanjem dajatev iz dohodka avtomatično dvigne na 133,3 din. Za

obračun smo vzeli 15% povečanje, kar pomeni novo vrednost enote pri produktivnosti I. polletja 135 din.

Ob vsestranski presoji so predstavniki delovne skupnosti prišli do zaključka, da v interesu povečanja proizvodnje in izboljšanja tehnološkega postopka ne bi kazalo odstopati od dosedanjih notranjih razmerij in razponov. Pri tem je bilo ugotovljeno, da bo glavna teža zahtevne naloge reforme naše proizvodnje in poslovanja padla na kvalificiran, visoko kvalificiran ter strokovni sestav naše delovne skupnosti, zato je bil izoblikovan predlog:

sistem delitve osebnega dohodka ostane v celoti nespremenjen, povečanje neto prejemkov zaradi znižanja prispevka, povečanja produktivnosti in gospodarnosti pa se vsem zaposlenim povečuje proporcionalno. Po tej rešitvi bodo zaradi zaostrenih premijskih normativov nastale le malenkostne spremembe v razponih. V I. polletju je razpon od najnižjih do najvišjih prejemkov znašal 1:6,06. Z nespremenjenim številom enot pa bo razpon po predlogu valorizacije osebnih dohodkov znašal 1:5,87. Minimalni osebni dohodki bi se pod predpostavko, da bomo dosegli v finančnem planu predvideni dohodek, povzpeli na 41.400 din ali za 32 %, maksimalni osebni dohodek pa bi pri tem porastel za 28 %. Struktura delitve osebnega dohodka bi bila sledeča:

— za vrednost enot z dodatki	71,3 %
— za stalnost	7,2 %
— za regrese dopustov	1,5 %
— za ostanek OD	20,0 %

Pri dodatkih na vrednost so poleg dodatka za nadurno delo, nedeljsko in praznično ter nočno delo upoštevani tudi dodatki v višini 5 % za popoldansko izmeno.

Istočasno s sprejemanjem izpopolnjenega pravilnika in sistema delitve osebnega dohodka bo treba izvršiti tudi usklajitev ocen delavcev s stalno oceno. Predlog za uravnavo ocen predvideva 9800 enot, ki so v predvideni strukturi že upoštevane, kar pomeni 3 % od sedanje vsote enot delavcev s stalno oceno. To uravnavo bo treba na podlagi analitične ocene izvršiti z rangiranjem v obračunskih enotah.

Gospodarska reforma, kot je zasnovana po teh predlogih, zahteva od nas varčevanje z materialom, energijo in proizvodnimi napravami, istočasno pa v interesu povečanja povprečnih osebnih dohodkov zahteva izboljšanje uporabe delovnega časa. Prav v delovnem času obstajajo v našem podjetju še velike rezerve. Sam pravilnik o delitvi osebnih dohodkov teh rezerv še ne more zajeti, zajemajo pa jih lahko dodatni ukrepi, ki so pogoj gospodarske reforme.

IZKORIŠČANJE DELOVNEGA ČASA

Zeleno povečanje globalov osebnih dohodkov in usklajevanje naših prejemkov z rastjo življenjskih stroškov je poleg pogoja varčevanja s surovinami, pomožnim materialom in energijo predvsem vezano na dobro izkoriščanje proizvodnih naprav in s tem delovnega časa. V naši železarni smo vpeljali časovne diagrame potrošnje električne energije. Iz teh se vidi, da se v predelovalnih obratih delovni čas izkorišča v popoldanski izmeni dosledno le 5,5 h, v popoldanski in nočni izmeni pa le 4 ure. Tak diagram v topilnici, kjer so peči stal-

no pod tokom, ne odkriva rezerv, kaže pa tudi v tem obratu znatno trošenje jalove energije, kar je zopet posledica slabe uporabe delovnega časa. Vse to dokazuje, da je naše normiranje delovnega časa daleč izpod tehničnih možnosti in da tudi merila za obračun premij niso zadosti zahtevna.

Zadovoljni smo lahko z napredkom na področju sistema delitve osebnega dohodka, doseženim v I. polletju. Ta ni bil samo v tem, da so bili vanj zajeti vzpodbudni elementi za strokovno vodstveni kader in zmanjšane posredne dajatve, temveč tudi v vpeljavi prikazovanja obeh komponent časa in grupe pri predpisanih cenikih del. S tem pa so se nam odkrile napake tako v predpisanih časih kot v priznanih grupah del. Če nam diagram izkoriščanja delovnega časa kaže, da ta ni izkoriščen niti 70 %, je jasno, da so delovni časi nekje bolj, nekje manj odmerjeni s precejšnjimi rezervami. Uveljavljanje gospodarske reforme pri nas pomeni boljše izkoriščanje delovnega časa in proizvodnih naprav ob manjši porabi materiala in energije. To bo dosegljivo z razvojem iniciative neposrednih proizvajalcev in strokovno vodstvenega kadra in z objektivnejšo odmero delovnih zadolžitve. Predstavniki delovne skupnosti so zato izoblikovali sledeče predloge ukrepov:

Prvo na področju meril za obračunavanje premij strokovno vodstvenemu kadru. Če želimo v smislu finančnega plana znižati proizvodne stroške ter povečati izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti in doseči večji dohodek, moramo tudi temu primerno prilagoditi obračun premij, zato moramo

1. akcijskemu programu prilagoditi normative premijskega pravilnika.

S posebno pozornostjo je obdelati rezerve pri izkoriščanju proizvodnih naprav in delovnega časa, s tem da je

2. zmanjšati dodatne čase v cenikih del in objektivizirati predpisane čase.

Tretje področje zajema drugo komponento cenikov del, to je delovne grupe. Tudi pri tem obstaja velika neenotnost pa tudi nedoslednost, ki jo moramo odpraviti

3. z uvedbo enotnosti v odrejanju grup — s kodeksi za posamezne obrate, izdelanimi v službi študija dela.

Sledeče področje je področje nadur. Tega se delno dotakne pravilnik o delitvi osebnih dohodkov s predlogom, da se za te prizna le 30% dodatek. V tem pa bo le delna rešitev. Vemo, da je pri nas izvršena vrsta nadur zaradi pomanjkljivosti v organizaciji in nepravilne delitve dela. To je posebno pereče pri administrativnih delih, kjer bi morala količina dela v principu biti predpisana v mesečni kvoti, zato je potrebno,

4. da z boljšo organizacijo in drugačno razporeditvijo delavcev ob enakem številu zaposlenih do 1. oktobra pri administrativnih poslih odpravimo nadure.

S tem pa je zajet le del ukrepov, ki morajo v reformi dati svoje rezultate. Vrsta je še drugih področij, predvsem področje organizacije, ki ob tem zahteva rešitev.

1. zaradi skromne regulacije cen izdelkov mehanske obdelovalnice in vzmetarne se mora izboljšati kvaliteta in terminska doslednost dobav kovanega, litega in valjanega blaga. To je pogoj

za doseganje predvidenega izplačila ter znižanja proizvodnih stroškov v teh obratih;

2. povečati skrb za oskrbovanje s surovinami ter skrbeti za stalnost minimalnih zalog proizvodnemu programu potrebnih surovin in pomožnega materiala;
3. urediti je osnovne poentaže in poenostaviti zajemanje primarnih podatkov;
4. uvesti hitro in enostavno prikazovanje proizvodnih stroškov in dohodka;
5. poenostaviti administrativni postopek;
6. z organizacijskimi prijemi je urediti komunikacijo notranjega raznašanja pošte in zmanjšati število kurirjev;
7. razviti racionalizatorsko dejavnost in skrb za tehnični napredek.

Ob obravnavanju predloga pravilnika o delitvi osebnega dohodka so predstavniki delovne skupnosti prišli do sledečih zaključkov:

1. oblikovanje osebnega dohodka je strogo vezati na doseganje planiranega dohodka, zato je samo na podlagi mesečne realizacije izračunani OD smatrati kot začasen, pri mesečnih izplačilih pa se sme izplačati le do višine 97,5 % ugotovljenega globala. Ostanek osebnega dohodka se lahko izplača šele takrat, ko je ta reguliran z doseženim dohodkom. Osební dohodek iz nadplanskega dohodka je bonificirati s 50% dodatkom;
2. za ugotavljanje mesečnih globalov po realizaciji je za proizvodne obračunske enote za vsak odstotek prekoračitve planirane skupne realizacije global osebnega dohodka povečati za 0,4 %. Za uslužnostne obračunske enote se 0,4 % povečanja globala osebnega dohodka doda za vsak procent povprečne prekoračitve skupne realizacije proizvodnih obračunskih enot;
3. med vodilna delovna mesta je v smislu statuta vključiti tudi vodje sklopov obratov;
4. za nadurno delo se prizna 30% dodatek, za delo na dan tedenskega počitka in državne praznike pa 50% dodatek. Za popoldansko izmeno se uvede nov dodatek v višini 5 %. Na delovnih mestih s stalno oceno je obseg dela določen mesečno, zato se za normalno izvrševanje zadolžitev nadure ne prizna.

5. za službena potovanja se priznajo sledeče dnevnice:

— za delavce I. kategorije 4.500 din
— za ostale 4.000 din
— za vajence 3.500 din

Za nočnino se prizna 30% dodatek, če potovanje ni vezano z nočnino, se polna dnevnic zmanjša za 20 %.

Vodilnim delavcem se za potovanje v inozemstvo prizna dnevnic javnih uslužbencev I. razreda.

Ločitveni dodatki se priznajo delavcem, ki ne morejo dobiti stanovanja v kraju in imajo svoje družine najmanj 40 km od sedeža podjetja, katerim je ob sprejemu upravni odbor ločitveni dodatek odobril. Ti znašajo za I. kategorijo do 30.000 din, za ostale pa do 22.000 din;

6. stroški prevozov delavcem na delo se priznajo pri izdatkih nad 3.000 din mesečno;

7. regres za letni dopust naj bi ostal za letošnje leto nespremenjen. Za leto 1966 je izdelati nov predlog, ki bo upošteval tudi delovni prispevek;

8. delavcem, ki so na odsluženju vojaškega roka, se na dan republike dodeli enkratna nagrada v višini 5.000 dinarjev;

9. iz mesečnih globalov osebnih dohodkov je pred delitvijo vedno izdvojiti proporcionalni del za pokrivanje dopustov in nadomestil za državne praznike;

10. jubilarom dela za skupno 30-letno delovno dobo se na zaključku poslovnega leta dodeli denarno priznanje v višini 1,5 mesečnih osebnih dohodkov zaposlenega, izračunanih po 11-mesečnem povprečju zadnjega leta;

11. poleg že vpeljanih nagrad za zbiranje eksploziva in drugega materiala, je na predlog topilnice vpeljati še nagrado v višini 50 din za kg zbranih odpadkov barvnih kovin. Zadolžitev, da je s posebnim pravilnikom vzpodbuditi dajanje predlogov za tehnične izboljšave in iznajdbe, ki je bila poverjena posebni komisiji, ni bila še izvršena. Pristopilo se je namreč k enotni rešitvi tega problema z ostalima železarnama, kot vzor pa bo služil pravilnik Železarne Jesenice, ki ima na tem področju največ izkušenj in s katerim že razpolagamo.

Predstavniki delovne skupnosti so se na koncu razprave in oblikovanja predlogov za izvedbo reforme gospodarstva pri nas zedinili, da morajo gornji predlogi biti posredovani delovni skupnosti. Po obračunskih enotah se morajo organizirati sestanki, na katerih morajo sodelovati predstavniki ZK, sindikata in strokovno vodstveno osebje. Sestanke morajo pripraviti in voditi šefi obračunskih enot, obratovodje oziroma oddelkovodje. Cilj gospodarske reforme v naši železarni bomo dosegli, če bo-

mo spremenili miselnost predvsem v obračunskih enotah, zato bodo ti sestanki morali potekati v znaku odkrivanja notranjih rezerv in iskanju možnosti za dodatno povečanje dohodka.

ZA DOBRO VOLJO

V KAVARNI

Tone je sedel v kavarni in gledal, kako je za sosedno mizo spal neki gost in smrčal po vseh predpisih. Nekaj časa je poslušal to strašno glasbo, nato pa je vprašal natakarja:

— Zakaj pa tega pijanca ne vržete ven? Že celo uro smrči.

— Saj nisem neumen, je rekel natakar. Doslej sem ga že trikrat zbudil in vsaki-krat je plačal.

ZAMUDA

Neka uradnica je prišla zjutraj dvajset minut prepozno v službo.

— Oprostite, se je opravičevala šefu, toda neki moški me je stalno spremljal.

— In zato ste zamudili? se je začudil šef.

— Ja, ko pa je hodil tako počasi...

TELEVIZOR

Neki ameriški igralec je ponosno razkazoval novi televizor gostom:

— S tem gumbom se regulira ton, s tem barva, s tem ostrina slike, ta gumb pa je tehnična novost. Z njim naredim kratek stik, je pojasnil igralec.

— Kaj pa ti bo kratek stik na televizorju?

— Da spravim sina spat.

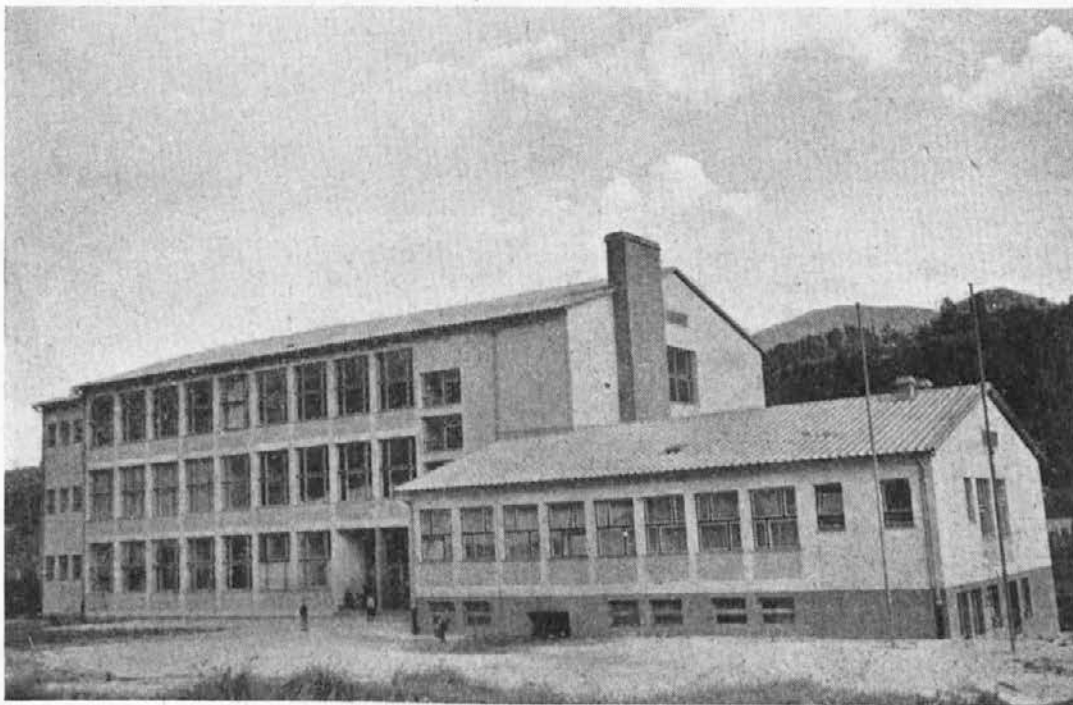
V ORDINACIJI

Mati pride z lepo hčerko k zdravniku.

— Slecite se, prosim! reče zdravnik hčerki.

— Oprostite, se vmeša mati, toda bolna sem jaz.

— Potem pa pokažite jezik.

Tudi v prihodnje bomo skrbeli za šolstvo

Foto: prof. S. Kotnik

Sprememba cen

Gospodarska reforma je v znatni meri spremenila tudi odnose med cenami posameznih proizvodov.

Na spremembo cen je v glavnem vplivalo več razlogov.

1. Cene surovin in reprodukcijskega materiala so bile že več let določene ali kontrolirane od državnih organov in so se v glavnem zadrževale na nizkem nivoju. Posledica tega je bila, da so bile te panoge nizko akumulativne in niso mogle ustvarjati sredstev za razširjeno reprodukcijo. Gospodarska reforma menja gospodarski položaj teh panog. Z dvigom cen njenih proizvodov jim izenačuje pogoje gospodarjenja ter jih usposablja, da na bazi lastnega interesa in sposobnosti postanejo nosilci razširjene reprodukcije.

2. Davek na promet proizvodov je dobil drugo mesto v našem gospodarstvu. Medtem ko se je do sedaj plačeval v proizvodnji, se sedaj prenese na potrošnje.

3. Cene nekaterih proizvodov in uslug (kmetijski pridelki, promet, komunalne usluge itd.), so bile izrazito depresirane, reprodukcija v teh delavnostih pa je bila odvisna od subvencij iz raznih družbenih skladov.

Ti razlogi so vplivali na to, da smo menjali cene tudi našim proizvodom.

Tudi novi sistem nam v sedanji fazi še ne dovoljuje prostega formiranja cen. Način formiranja novih cen je predpisan z uredbo o oblikovanju cen in obračunavanju razlike v ceni in z odredbo o oblikovanju cen za posamezne proizvode (Ur. list št. 33/65 od 24. julija 1965).

Po teh zakonskih predpisih lahko povišamo cene posameznim našim proizvodom do te ravni:

— surovo jeklo (ingoti)	68 %
— gredice	44—51 %
— valjani in vlečeni proizvodi črne metalurgije	36 %
— kolesni stavki	31 %
— plemenita jekla	36 %
— navadno kov. paličasto jeklo	36 %
— odlitki	10 %
— odkovki in odpreski	5 %
— pnevmatski stroji	5 %
— vzmeti in peresa	5 %

Po istih zakonskih predpisih moramo znižati cene proizvodov, od katerih smo plačevali prometni davek, za višino plačanega prometnega davka. Po predpisih, veljavnih do uveljavitve reforme, smo plačevali zvezni

prometni davek v višini 5 % na sledeče proizvode:

- industrijski noži,
- rezilno orodje,
- pnevmatsko orodje.

Cene teh proizvodov smo morali zaradi tega predpisa znižati za 5 %. Cene ostalih proizvodov ostanejo neizpremenjene.

Pri formiranju naših novih prodajnih cen nismo izkoristili maksimalnega možnega povišanja pri kolesnih stavkih, kjer smo cene dvignili le za 15 %, in prosto kovanih odkovkih iz panoge 114, kjer smo cene povišali za 25—36 %.

S spremembo cen proizvodov črne metalurgije nam je Zvezni zavod za cene s svojim dopisom št. 08-97/1 od 7. avgusta 1965 odobril tudi spremembo cenika doplačil za plemenita jekla.

Sedanji cenik doplačil ni stimuliral proizvodnje tanjših in specialnih profilov. Posledica tega je bila, da so se železarne branile teh naročil, zaradi česar so bili kupci često prisiljeni te profile uvažati po visokih cenah.

Nov cenik doplačil za plemenita jekla ima vse elemente cenika doplačil zapadno evropskih držav oziroma je enak ceniku doplačil, po katerem se prodajajo jekla v mednarodni trgovini. V primerjavi s starim cenikom doplačil ima nekoliko manjše dodatke na minimalne količine, posebne postopke z materialom in nekatera druga doplačila, znatno višja pa so doplačila za tanjše in specialne profile. Posledica novega cenika doplačil je, da se polne cene debelejših profilov ne povečajo v povprečju za 36 %, znatno pa se povišajo polne cene tanjših in specialnih profilov (dimenzije izpod Ø 10, profili za pile, nože, tehtnice, srpe ipd.).

Da bi ugotovili, za koliko so se povečale cene naših proizvodov, smo izvršili obračun odpredaje od 26. julija do 31. julija 1965 po starih in novih cenah. Vrednost odpredane materiala v tem obdobju je znašala po starih cenah 731.784.418 din, po novih pa 860.238.970 din, ali za 17,6 % več. Povprečen procent povišanja ni popolnoma realen, ker smo zadnje dni v mesecu odpredajali večje količine proizvodov, ki so bili mehansko obdelani, pri katerih se cene v povprečju niso bistveno menjale. Računamo, da so se cene naših proizvodov, pri sedanjem asortimentu proizvodnje, povišale v povprečju za okoli 25 %.

Ob zvišanju cen naših proizvodov pa se moramo zavedati, da so se še v večjem ob-

segu kot naše cene, povečale cene večini surovin, ki jih uporabljamo mi v naši proizvodnji. Tako se je dvignila cena električne energije za okoli 55 %, premogu skupno za 42 %, surovemu železu za 59 %, staremu železu za 35 %, sintermagnezitu za 53 %, krommagnezitni opeki za 53 %, kemično vezani in s pločvino obloženi opeki za 47 %, samotnemu materialu za 52 %, uvoznim feroleguram za preko 60 % itd.

Če bomo hoteli tudi ob novih cenah naših proizvodov in novih cenah nabavljenega materiala ustvariti predvideni dohodek, bomo morali z vso resnostjo pristopiti k izvajanju akcije gospodarske reforme v naši železarni.

Lojze Breznikar

Še enkrat o volitvah

V Informativnem fužinarju sta pod naslovom Ali naj volivec izbira ali samo potrdi in pod naslovom Volitve so odkrile tudi slabosti avtorja n. m. in Djuro Haramija povedala svoje.

Moje mišljenje je, da mora volivec izbirati in potrditi. Vendar, izbira naj, preden pridejo sodelavci na kandidatno listo, ko pa je enkrat kandidatna lista sprejeta, naj jo še potrdi.

Avtor članka Ali naj volivec izbira ali samo potrdi pravi, da je samo teoretično možno, da lahko sodelavec iz manjšega obrata izpade, če imamo več kandidatov, volitve pa da so le praktična reč.

Prav s to trditvijo se ne bi mogel strinjati. Če večkrat se je namreč v naši železarni zgodilo, da so kandidati iz manjšega obrata izpadli prav zaradi tega, ker je bilo več kandidatov in še danes imamo DSDE, ki v svojem sestavu nimajo zastopnikov posameznih ekonomskih enot. To pa najbrž ni prav, saj je DSDE le organ, kjer se večkrat razpravlja tudi o ekonomskih enot, ki sedaj nima svojega zastopnika.

Iz prakse tudi vem, da so nekateri sodelavci odklanjali podpis kandidature, če je bilo več kandidatov, ker so pač že na lastni koži občutili, kako je, če nisi izvoljen. Navsezadnje smo pa le ljudje in tudi če si ne priznamo, vseeno nam prav gotovo ni, če smo izvoljeni ali ne. Vprašam se, kaj smo naredili sodelavcu, ki smo ga postavili na kandidatno listo, potem pa ga nismo izvolili? Ali je tak sodelavec (ki je bil brez dvoma postavljen na kandidatno listo zaradi svojih vrlin, dobrega poznanja okolja, razsodnosti) še vedno tako aktiven, delaven ali pa je mogoče prav zaradi tega postal malodušen, pasiven? Ali smo ga pridobili ali izgubili? Verjetno drugo.

In pri nas so vsako leto volitve. Polovica članov v vseh svetih se menja. Vsi naj bi prišli na vrsto. To je seveda drugo sporno vprašanje: ali je res vsak sposoben biti član kateregakoli organa? Tudi temu vprašanju bi bilo potrebno najti najbolj pravi odgovor.

Se druge razloge iz prakse bi lahko navedel, ki govorijo moji trditvi v prid, vendar bodi dovolj. Takšno je pač moje mnenje, ki ga lahko po potrebi še podkrepim.

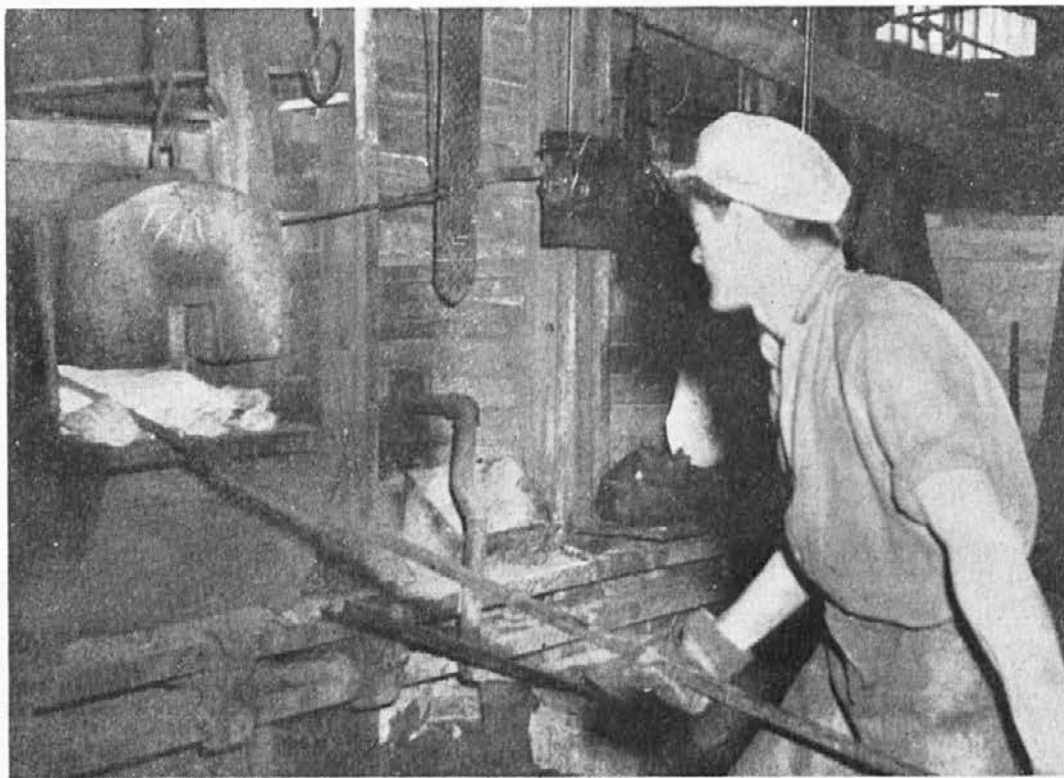
-ate-

V MEŽI SO SPET RIBE

A: Odkar so pri nas ceste asfaltirane, imamo v Meži tudi ribe.

B: Kake ribe? Meža je vendar zaradi svinca strupena in v njej rib sploh ni.

A: Pa so! Moped-sardine, fičo-postrvi in tudi kak krap-tovornjak. Težke pa so tako, da jih samo viličarji iz železarne Ravne lahko izvlečejo.

Tako se peče naš kruh

Pogovor s svetovnim prvakom

Vilim Harangozo

Kakor je bilo že v prejšnjem Fužinarju objavljeno, imamo pri nas na Ravnah v gosteh namiznoteniško reprezentanco Jugoslavije.

Tu so Pirčeva, Ječmenica, Stojčičeva, Rothova, Korpa, Vecko, Šurbek, Stipančič in Hrbud, ki pod strokovnim vodstvom znanega trenerja Vilima Harangoza izpopolnjujejo svoje znanje. Od kompletne moške ekipe, ki nas je navdušila na SPENTU, manjka le Markovič.

Prvič imamo na Ravnah zbrane tako odlične športnike, med njimi bivšega svetovnega prvaka, sedaj zveznega trenerja Vilima Harangoza, in trenerja Grujića.

Izkoristili smo to edinstveno priložnost in postavili tov. Harangozu nekaj vprašanj, na katera je rade volje in izčrpno odgovarjal.

Rojstni podatki? 22. 1. 1925.

Od kdaj ste zvezni trener? Od leta 1962.

Vaš največji uspeh? Leta 1954 sva z Dolinarjem v Londonu postala svetovna prvaka v moških dvojicah.

Ostali vidni rezultati?

- 1951. leta sva z Avstrijko Linde bila druga na svetu v mešanih dvojicah,
- 1955. leta sva bila z Dolinarjem druga v moških dvojicah.
- Osemkrat sem bil seniorski prvak FNRJ, če pa seštejem nastope v ekipi, dvojicah in posameznih disciplinah, pa sem 30-krat osvojil naslov državnega prvaka.

Kolikokrat ste v vaši bogati športni karieri nastopili v državni reprezentanci?

160-krat!

Znano je, da ste bili tudi mednarodni prvak v več državah.

Bil sem mednarodni prvak Jugoslavije, Avstrije, Belgije, ZR Nemčije, Francije, Anglije, Švice, SSSR in Čila.

Lahko vas predstavimo kot svetovnega potnika.

Res, veliko sem prepotoval. Bil sem v 41 državah Evrope, Afrike, Južne Amerike in Azije. Skupaj z Vogrinčcem, Sidom in Berčikom sem bil leta 1960 tudi na »japonski« turneji.

Največji uspehi ekipe, ki jo vi trenirate?

1962. leta — evropski ekipni prvaki,

1963. leta — 5. mesto na svetovnem prvenstvu v Pragi,

1964. leta — 2. mesto na evropskem prvenstvu,

1965. leta — 4. mesto na svetu kot prvoplasirana evropska ekipa.

Ko smo že pri SPENTU, ki nam je v nepozabnem spominu, nam, prosim, povejte, kako ste se pripravljali nanj in kako ste vi občutili SPENT.

Pripravljali smo se na Bledu. Do SPENTA smo prišli v polno formo, tako, da je bila ekipa za svetovno prvenstvo res odlično pripravljena. Na to prvenstvo smo se zelo dolgo in načrtno pripravljali in naše delo je bilo osredotočeno samo in prav nanj. Sedaj boste morda razumeli, zakaj smo pred svetovnim prvenstvom dosegli bolj slabe rezultate. Igralci takrat še niso bili v polni formi. Dosegli pa so jo pravočasno in uspeh ni izostal.

V Ljubljani me je med drugim prav posebno navdušilo občinstvo. Res je znalo športno navijati. Kot bi vedelo, kdaj igralcu najbolj koristi bodrenje. Res, to navijanje je prišlo vedno pravi čas in tudi pomagalo k uspehu, ki smo ga dosegli.

Prvič ste na Ravnah. Kako se počutite pri nas?

Na Ravnah smo z vsem prav zadovoljni. Tako s hrano, s stanovanjem kakor tudi z dvorano, kjer treniramo. Lepe možnosti imamo tudi za dopolnilne športe in moji varovanci zelo radi plavajo v vašem prelepem bazenu.

Nečemu se čudim: imate čudovite možnosti za razvoj športa na Ravnah. Imate lep stadion in dom telesne kulture, vendar skoraj ne vidim mladine, da bi se športno iz-

življala. Tu pa tam je kak mladinec na stadionu, ampak to je za tak kraj s takimi možnostmi več kot premalo.

Kako gledate splošno na šport?

Šport naj iz športnikov naredi predvsem dobre ljudi. Odporne, žilave, zdrave ljudi. To je cilj športa. Prvenstveno pa: vsak športnik naj bo predvsem človek.

Imate mogoče kakšno željo?

To vaše Čečovje je čudovito, o športnih objektih lahko še enkrat rečem isto, kraj sam je lep in vidi se, da se še vedno gradi. Rad bi pri delu spoznal tiste, ki so v veliki meri pripomogli k taki blaginji vašega kraja. Rad bi, seveda če je mogoče, da bi si ogledali železarno in se vsaj bežno seznanili z ljudmi, ki znajo tako lepo in dobro ustvarjati.

Po vsej verjetnosti se bo to dalo urediti. Tov. Harangozo, najlepša hvala za odgovore!

Prav je, da napišemo še to, česar tov. Harangozo zaradi svoje skromnosti ni povedal.

On je prav gotovo najbolj zaslužen za to, da se je naš moški namizni tenis v zadnjih letih dvignil tako visoko, da smo na SPENTU dosegli tak uspeh.

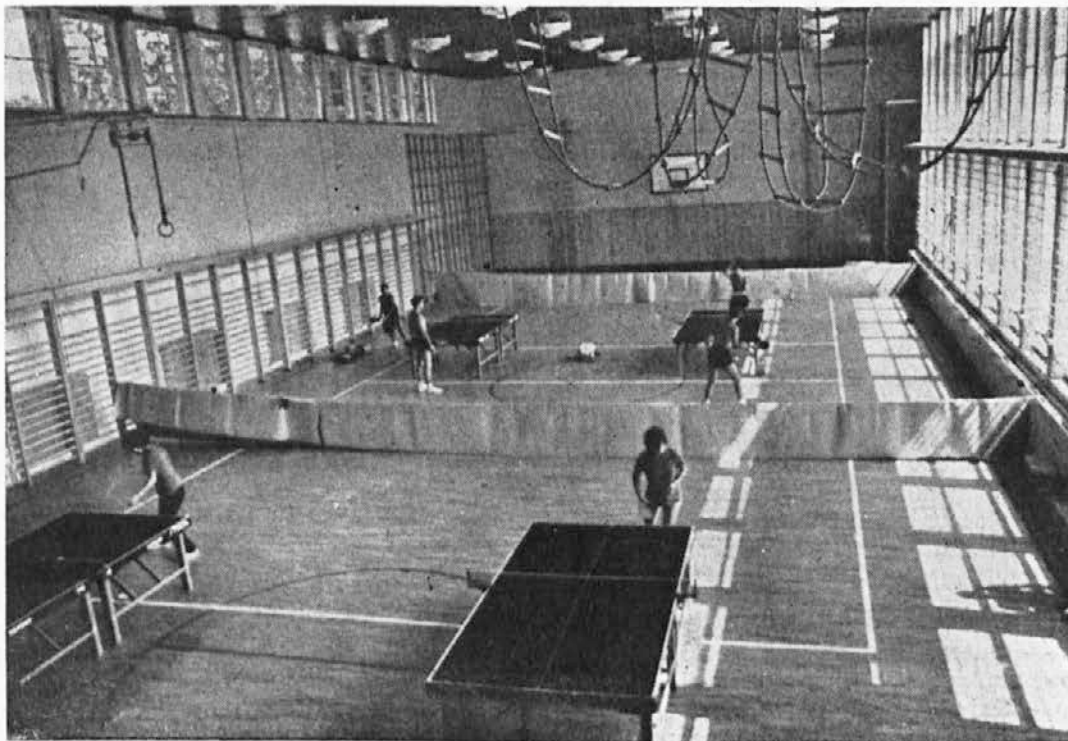
To vedo drugi narodi in zato od vsepovsod prihajajo zelo laskave ponudbe. Prav pa bi bilo, da bi se tega tudi naši odgovorni forumi v popolnosti zavedali. Ali bo tudi tokrat zmagala zakulisna borba, ki žal tudi ni šla mimo namiznega tenisa in bomo zaradi tega izgubili človeka, ki je voljan delati, človeka z bogatimi izkušnjami in z neizčrpnim znanjem?

-ate-

NAPREDEK

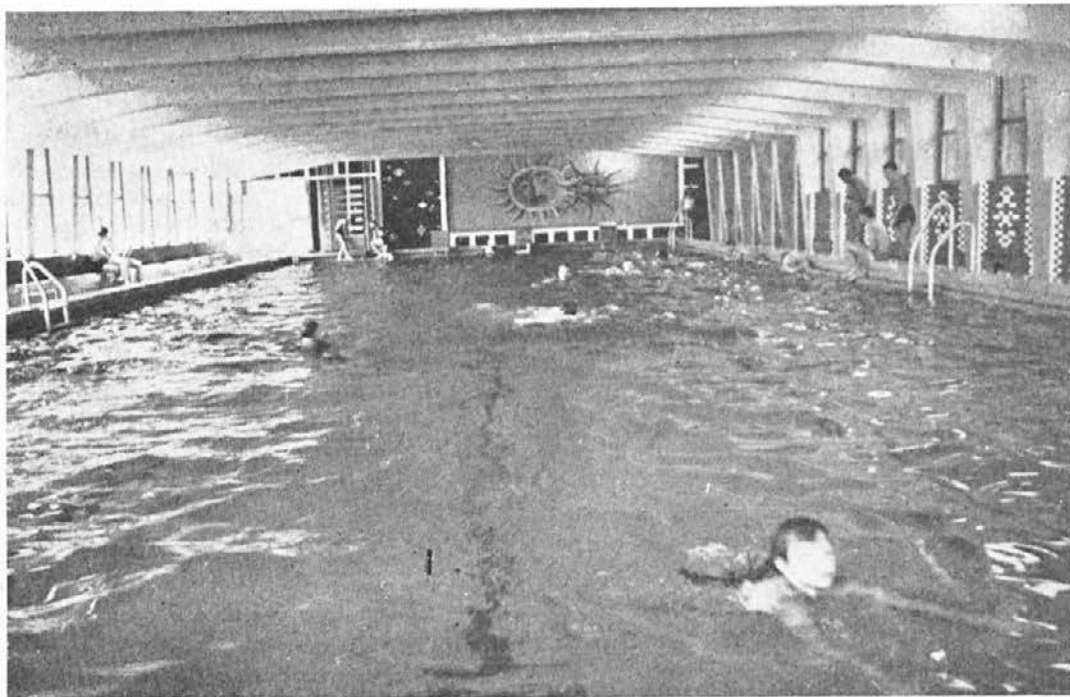
Neki ameriški guverner je hvalil napredne metode v kaznilnicah svoje države. Tako so npr. nekega možaka, ki je bil zaprt zaradi oboroženega napada, naučili v zaporu pisati in brati.

»In zdaj,« je dodal guverner, »sedi zaradi ponarejevanja. Smatram, da je to napredek.«

Trening s polno paro

Foto: R. Gradišnik

Za železarno 10 ur na teden zastoj

Foto: R. Gradišnik

Sodelavci, izkoristite priložnost

Tovarniški odbor sindikata se je spet izkazal. Omogočil je članom kolektiva vsak teden dve uri brezplačnega kopanja v zimskem bazenu novega doma telesne kulture.

Čas kopanja se menja. En teden je od 16. do 18. ure, drug teden od 19. do 21. ure.

Za posamezne sklope pa je urnik tak: ponedeljek — vzdrževalno energetske obrati,

torek — toplo predelovalni obrati,
sreda — mehanska obdelovalnica,
četrtek — OTKR in uprava,
petek — jeklarna.

Sodelavci, ki imajo deljen delovni čas, se lahko kopajo katerikoli dan v tednu, vendar brezplačno seveda samo enkrat.

Pa še nečesa ne smemo pozabiti: ob določenih dnevih je v domu sicer vedno navzoč tudi sindikalni odbornik, za vsak primer pa je le dobro, da nikoli ne pozabimo vzeti s seboj sindikalne ali tovarniške izkaznice. Lahko se namreč zgodi, da odbornik in gospodar le ne poznata vseh sodelavcev, pa bi bila po neumnem jeza in zamera.

Po proračunu lahko bazen sprejme naenkrat 100 ljudi, več prostora pa je menda, če je kopalcev 70 do 80. Kljub ugodni priložnosti za zdravo rekreacijo pa je obisk za zdaj še precej slab in se menda za zdaj povprečno kopa le po 9 sodelavcev.

V takih primerih seveda uprava doma dovoli kopanje tudi nečlanom podjetja, da pač izkoristi kapacitete.

Torej — izkoristimo ugodno priložnost in zapomnimo si »naše« dneve. Če pa pridemo kdaj mimo urnika, bomo morali seveda plačati kot vsi drugi — člani kolektiva 100 dinarjev na uro, nečlani pa 150.

NASVET

— Onesrečil si me, ko si mi svetoval, naj kupim ženi knjigo o štednji.

— Kaj nasvet ni bil dober?

— Kako dober! Zdaj mi ne pustij niti piti niti kaditi.

SLOVARČEK TUJK

Bazirati — sloneti, temeljiti, biti oprt, stati, ležati na čem,

bonificirati — nagraditi, odškodovati, odmeriti,

diagram — načrt, naris, ponazoritev s črto,

iniciativa — spodbuda,

interes — prid, korist, zanimanje, povpraševanje,

kompensirati — nadomestiti, odškodovati, izravnati,

komponenta — sestavina, sestavni del, sestavna sila,

komunikacija — povezanost, občevanje, prometna žila,

minimalen — najmanjši, najnižji,

noviteta — novost,

objektiven — predmeten, stvaren,

precizen — natančen, določen,

princip — načelo, vodilo,

ranžirati — urediti, razvrstiti, pripraviti,

reforma — preosnova, preobrazba, preureditev,

sistem — sestav, ureditev, red,

suma — vsota, seštevek,

termin — rok,

valorizacija — ponovna določitev prave vrednosti, preračunavanje neke vrednosti na novo vrednost.

— — — —

V soboto in nedeljo vsi na stadion

28. in 29. avgusta bo tovarniški odbor sindikata železarne priredil na Ravnah železarske športne igre, ki se jih bodo udeležile ekipe slovenskih železarn Jesenice, Štore in Ravne.

Tekmovali bodo v atletiki, kegljanju, namiznem tenisu, nogometu, odbojki in šahu.

O poteku in rezultatih bomo poročali v septembrski številki.

Ali znamo slovensko

Kljub temu, da smo vsi Slovenci, je to vprašanje smešno samo na videz. V resnici govorimo in pišemo vse prej kot pravi slovenski jezik. Dokler ravnamo tako kot zasebniki, je to stvar vsakega posameznika. Kakor hitro pa vnašamo površnost in neznanje v uradne dopise in okrožnice, škodimo s tem ugledu podjetja, to pa ni več zasebna stvar.

O tem, katere besede in besedne zveze so dovoljene, katere ne, nas pouči Slovenski pravopis, knjiga, ki ima 1054 strani. V železarni imamo okoli 20 izvodov SP, žal dostikrat le v predalih. Ker pa piše dopise vsaj nekaj sto sodelavcev, bomo v našem mesečniku (kadar bo le dovolj prostora) objavili od A do Ž besede, ki jih naš pravopis prepoveduje, ob njih pa seveda dovoljene, lepše.

Kakorkoli tudi gledamo na Slovenski pravopis 1962 (bravec, kopavec, iskavec ipd. so bili pozneje preklicani in velja namesto v l), za jezik je to, kar so standardi za industrijo.

á	— po, za (znamka za 30 dinarjev)
bolovati	— bolehati, bolan biti; bolovanje — bolehanje, bolezen
brezizgleden	— brezupen
brezobrazen	— nesramen, predrzen
cepidlačiti	— dlako cepiti; cepidlačenje — dlakocestvo
častitati	— čestitati
čin	— dejanje
to me čudi	— temu se čudim
daleko boljši	— veliko boljši; daleko najboljši — daleč najboljši
te je pustil pozdraviti	— te je dal pozdraviti
delati na izboljšanju delokrog	— za izboljšanje delovno področje, torišče
delovišče	— delovni prostor
dober stati	— za poroka biti
dobiti na ugledu	— pri ugledu
dobrobit	— blaginja, blagor
dobroimetje	— imetje; dobro
dobropis	— vpis v dobro
dočim	— medtem ko; a, ali, pa
dosloven	— dobeseden
dotičen	— tisti
dvoleten	— dveleten
evidentičar	— evidenčni
ekstra papir	— poseben papir
glasom	— po; glasom poročil — po poročilih
globoko prepričan	— trdno prepričan
gotove ovire	— neke ovire; do gotove mere — do neke mere
grad	— stopnja, stopinja, vrsta, red
gradbenik	— stavbenik
gradilišče	— gradbišče, stavbišče
gurt	— pas, pasica, oprta, podproga
v in okoli hiše	— v hiši in okoli nje
pred in po uporabi	— pred uporabo in po nji
ista se dobi	— dobi se
istosmerni tok	— enosmerni tok